

DE NOVO CODICE COMPONENDO¹.

IMPERATOR IUSTINIANUS AUGUSTUS AD SENATUM².

Haec, quae necessario corrigenda esse multis retro principibus visa sunt, interea tamen nullus eorum hoc ad effectum ducente ausus est, in praesenti rebus donare communibus auxilio dei omnipotentis censimus et³ prolixitatem litium amputare, multitudine quidem constitutionum, quae tribus codicibus Gregoriano et Hermogeniano atque Theodosiano continebantur, illarum etiam, quae post eosdem codices a Theodosio divinae recordationis aliisque post eum retro principibus, a nostra etiam clementia positae sunt, resecanda, uno autem codice sub felici nostri nominis vocabulo componendo, in quem colligi tam memoratorium trium codicum quam novellas post eos positas constitutiones oportet. Ideoque ad hoc maximum et ad ipsius rei publicae sustentationem respiciens opus efficiendum elegimus tanto fastigio⁴ laborum tantaeque sollicitudini sufficientes IOHANNEM virum excellentissimum ex quaestore sacri nostri palatii consularem atque patricium, LEONTIUM virum sublimissimum magistrum militum ex praefecto praetorio consularem atque patricium, PHOCAM virum eminentissimum magistrum militum consularem atque patricium, BASILIDEM virum excellentissimum ex praefecto praetorio Orientis et patricium, THOMAM virum gloriosissimum quaestorem sacri nostri palatii et ex consule⁵, TRIBONIANUM virum magnificum magisteria dignitate inter agentes decoratum, CONSTANTINUM virum illustrem comitem⁶ largitionum inter agentes et magistrum scrinii libellorum sacramrumque cognitionum, THEOPHILUM virum clarissimum comitem sacri nostri consistorii et iuris in hac alma urbe doctorem, DIOSCORUM et PRAESENTINUM disertissimos togatos fori amplissimi praetoriani. Quibus⁷

specialiter permisimus resecatis tam supervacuis, quantum ad legum soliditatem pertinet, prafationibus quam similibus et contrariis, praeterquam si iuris aliqua divisione adiuvantur, illis etiam, quae in desuetudinem abierunt, certas et brevi sermone conscriptas ex isdem tribus codicibus, novellis etiam constitutionibus leges componere et congruis subdere titulis, adicentes quidem et detrahentes, immo et mutantates verba earum, ubi hoc rei commoditas exigebat, colligentes vero in unam sanctionem, quae in⁸ variis constitutionibus dispersa sunt, et sensum earum clariorem efficientes, ita tamen, ut ordo temporum earundem constitutionum non solum ex adiectis diebus et consilibus, sed etiam ex ipsa compositione earum clarescat, primis quidem in primo loco, posterioribus vero in secundo ponendis et, si quae earum sine die et consule in veteribus codicibus vel in his, in quibus novellae constitutiones receptae sunt, inveniantur, ita his ponendis nullaque dubietate super generali earum robore ex hoc orienda, sicut et illas vim generalis constitutionis obtinere palam est, quae ad certas personas rescriptae⁹ vel per pragmaticam¹⁰ ab initio datae eidem novo codici propter utilitatem sanctionis inditae¹¹ fuerint. Haec igitur ad vestram notitiam ferre properavimus, ut sciatis, quanta nos diurna¹² super rerum¹³ communium utilitate cura sollicitat, studentes certas et indubitatas et in unum codicem collectas esse de cetero constitutiones, ut ex eo tantummodo nostro felici nomine nuncupando codice recitatione constitutionum in omnibus ad citiores litium decisiones¹⁴ fiat iudiciis. Data id. Febr. Constantinopoli dn. Iustiniano pp. A. II cons.

[a. 528]

(1) in domini nostri ih'u christi codicis dompni iustinianni repetite preelectionis lib. i. incip. R de novo codice componendo C (cf. p. 5), incipit liber domini iustinianni codicis repet. prael. de codice faciendo W (2) senatum urbis Constantinopolitanae Hal. (3) censimus et WU, volumus censemus igitur C (4) fastidio C

(5) exconsulem libri (6) sacrarum ins. (edd., vide Dig. c. Tanta § 9) (7) omnibus ins. W (8) in om. U (9) sic U, perscriptae CW (10) sanctionem inserunt CWUb (11) inditae U, inclite C, indulte W (12) sic CU, diurna W (13) rerum om. Ua (14) sic W, divisiones CU

DE IUSTINIANO CODICE CONFIRMANDO.

IMPERATOR IUSTINIANUS² PIUS FELIX INCLITUS VICTOR AC TRIUMPHATOR
 SEMPER AUGUSTUS MENAE VIRO ILLUSTRI PRAEFECTO PRAETORIO II EX
 PRAEFECTO HUIUS ALMAE URBIS³ AC PATRICIO.

Summa rei publicae tuitio de stirpe duarum rerum, armorum atque legum veniens vimque suam exinde munens felix Romanorum genus omnibus anteponi nationibus omnibusque dominari tam praeteritis effecit temporibus quam deo propitio in aeternum efficit. istorum etenim alterum alterius auxilio semper viguit⁴, et tam militaris res legibus in tuto collocata est, quam ipsae leges armorum praesidio servatae sunt. merito igitur ad prima communium rerum sustentationis semina⁵ nostram mentem nostrosque labores referentes militaria quidem agmina multiplicibus et omnem prouidentiam continentibus modis correximus⁶, tam veteribus ad meliorem statum brevi tempore reductis, quam novis non solum exquisitis, sed etiam recta dispositione nostri numinis sine novis expensis publicis constitutis, legum vero praesidia⁷ primo servando positas, deinde novas ponendo firmissima subiectis 1 effecimus. Sed cum sit necessarium multitudinem constitutionum tam in tribus veteribus codicibus relatarum quam post eorum confectionem posterioribus temporibus adiectarum ad brevitatem reducendo caliginem earum rectis iudicium definitionibus insidiante penitus extirpare, ad hoc commune praestandum beneficium deo praesule prono animo nos dedidimus⁸ et electis viris gloriosissimis tam doctrina legum quam experientia rerum studioque pro re publica⁹ indefesso et laudabili proposito pollutibus sub certis finibus magnum laborem commisisimus, per quem tam trium veterum Gregoriani et Hermogeniani atque Theodosiani codicum constitutiones quam plurimas alias¹⁰ post eosdem codices a Theodosio divinae memoriae ceterisque post eum retro principibus, a nostra etiam clementia positas in unum codicem felici nostro vocabulo¹¹ nuncupandum colligi praecepimus: tollendis quidem tam praefationibus nullum suffragium sanctioni conferentibus quam contrariis constitutionibus, quae posteriore promulgatione vacuatae sunt, similibus etiam praeter eas, quae eadem paene sanciendo divisionem iuris aliquam facere noscuntur, ex qua dividendo vetera novum aliquid nasci videtur, multis insuper aliis ad rectam huiusmodi codicis compositionem pertinentibus isdem prudentissimi mis viris a nostro numine mandatis. Et nostro studio pro re publica instituto suum praesidium deus omnipotens adiunxit. ad istum enim laborem et tanti operis consummationem electi vir excellentissi-

mus ex quaestore nostri palati consularis ac patricius IOHANNES et vir sublimissimus ex praefecto praetorio consularis atque patricius LEONTIUS virque eminentissimus magister militum consularis atque patricius PHOCAS et vir excellentissimus ex praefecto praetorio per Orientem et patricius et nunc praefectus praetorio per Illyricum BASILIDES et vir glorioissimus quaestor sacri nostri palati et ex consule THOMAS, immo et vir magnificus magisteria dignitate inter agentes decoratus TRIBONIANUS virque illustris comes¹² largitionum inter agentes et magister scrinii libellorum et sacrarum cognitionum CONSTANTINUS et vir illustris ex magistro et iuri doctor in hac alma urbe THEOPHILUS, viri etiam disertissimi togati amplissimi fori tuae sublimitatis DIOSCORUS atque PRAESENTINUS omnia, quae eis mandavimus, cum sedula et pervigili industria moderataque digestione cum¹³ dei auxilio ad prosperum tulerunt terminum et eundem novum Iustinianum codicem nobis obtulerunt ita compositum, ut et rebus profuturus esset communibus et nostro convenisset 3 imperio. Hunc igitur in aeternum valitum iudicio tui culminis intimare prospexit, ut sciant omnes tam litigatores quam disertissimi advocati nullatenus eis licere de cetero constitutiones ex veteribus tribus codicibus, quorum iam mentio facta est, vel ex iis, quae novellae constitutiones ad praesens tempus vocabantur, in cognitionalibus recitare certaminibus, sed solis eidem nostro codici insertis constitutionibus necesse esse uti, falsi crimini subdendis his, qui contra haec¹⁴ facere ausi fuerint, cum sufficiat earundem constitutionum nostri codicis recitatio adiectis etiam veterum iuris interpretatorum laboribus ad omnes dirimendas lites, nullaque dubitatione emergenda vel eo, quod sine die et consule quaedam positae sunt, vel quod ad certas personas rescriptae sunt, cum omnes generalium constitutionum vim obtainere procul dubio est. sed et si quae earundem constitutionum detractis vel additis vel permutatis certis verbis, quod et ipsum praefatis excellentissimis viris specialiter permisimus, compositae sunt, nulli¹⁵ concedimus ex libris veteris¹⁶ iuris interpretatorum aliter eas habentes¹⁷ recitare, sed solam iuris interpretatoris sententiam¹⁸ commendare, ut tunc teneat, cum minime aduersetur eiusdem nostri codicis constitutionibus. Si quae vero

(1) de novo C (2) a. ins. CW (3) sic U, constantinopolitanae ins. CW (4) viguit CU, eguit W (5) prima c. r. substantiationis semina C, primam c. r. substantiationis semina U^a, prim^b (vel prim^c) c. r. substantiationem semitam W, primam c. r. substantiationem U^b (6) et ins. W (7) legum v. præs. om. CWU^b (8) edidimus libri (9) sic U,

studioque rei publicae CW (10) sic CW, quam alias plures U (11) nomine U (12) sacrarum ins. (edd., cf. p. 1 not. 6) (13) tum scr. (Mommsen) (14) hoc W (15) nulli U, nullis CW (16) sic U, veterum CW (17) habentibus W (18) scientiam CW

3

pragmaticae sanctiones, quae minime in eodem nostro codice receptae sunt, civitatibus forte vel corporibus vel scholis vel scriniis vel officiis vel alicui personae impertitae sunt, eas, si quidem aliquod privilegium speciali beneficio indulgent, omni modo ratas manere, sin vero pro certis capitulis factae sunt, tunc tenere, cum nulli nostri codicis adversantur constitutioni, praecipimus. sed et si qua regesta in tui culminis iudicio vel in aliis iudiciis civilibus vel militaribus vel apud principia numerorum pro publicis expensis vel quibuscumque titulis ad publicum pertinentibus posita sunt, ea etiam, prout communis 5 rei commoditas exigit, firma esse censemus. Illustris igitur et magnifica auctoritas tua pro innato

sibi circa rem publicam nostrasque dispositiones explendas studio ad omnium populorum notitiam eundem codicem edictis ex more propositis pervenire faciat, ipso etiam textu codicis in singulas provincias nostro subiectas imperio cum nostra divina subnotatione mittendo, ut eo modo ad omnium notitiam eiusdem nostri codicis constitutiones valeant pervenire, ut extantibus¹ festis diebus², id est ex die sexto decimo kalendas Maias praesentis septimae inductionis consulatu Decii viri clarissimi recitationes constitutionum ex eodem nostro codice fiant. Data VII³ id. April. Constantinopoli Decio viro clarissimo consule.

[a. 529]

(1) ex instantibus Mommsen (2) paschalibus ins. U (3) VI olli

DE EMENDATIONE CODICIS IUSTINIANI ET SECUNDA EIUS EDITIONE.

IN NOMINE DOMINI NOSTRI IHESU CHRISTI¹ IMPERATOR CAESAR FLAVIUS
 IUSTINIANUS ALAMANNICUS GOTHICUS FRANCICUS GERMANICUS ANTICUS
 ALANICUS VVANDALICUS AFRICANUS PIUS FELIX INCLITUS VICTOR AC
 TRIUMPHATOR SEMPER AUGUSTUS SENATUI URBIS
 CONSTANTINOPOLITANAEE S².

Cordi nobis est, patres conscripti, semper nostri animi curas rebus omnibus avidissime impendere, ut nihil a nobis coeptum imperfectum relinquatur. igitur in primordio nostri imperii sacratissimas constitutiones, quae in diversa volumina fuerant dispersae et quam plurima similitudine nec non diversitate vacillabant, in unum corpus colligere omniq[ue] vitio purgare proposuimus. et hoc iam per viros excelsos et facundissimos perfectum est et a nobis postea confirmatum: quod geminae constitutiones nostrae 1 quae ante positae sunt ostendunt. Postea vero, cum vetus ius considerandum recepimus, tam quinquaginta decisiones fecimus quam alias ad commodum propositi operis pertinentes plurimas constitutiones promulgavimus, quibus maximus antiquarum rerum articulus emendatus et coartatus est omneque ius antiquum supervacua prolixitate liberum atque enucleatum in nostris institutionibus³ et di- gestis reddidimus. Sed cum novellae nostrae tam decisiones quam constitutiones, quae post nostri codicis confectionem late sunt, extra corpus eiusdem codicis divagabantur et nostram prouidentiam nostrumque consilium exigere videbantur, quippe cum earum⁴ quaedam ex emeris postea factis aliquam meliore consilio permutationem vel emendationem desiderabant, necessarium nobis visum est per TRIBONIANUM virum excelsum magistrum ex quaestore et ex consule⁵, legitimi operis nostri ministrum⁶, nec non virum magnificum quaestorium et Beryti legum⁷ doctorem DOROTHEUM, MENAM in super et CONSTANTINUM et IOHANNEM viros eloquentissimos togatos fori amplissimae sedis easdem constitutiones nostras decerpere et in singula discretas⁸ capitula ad perfectarum constitutionum soliditatem competentibus supponere titulis et prioribus⁹ con- stitutionibus eas adgregare. Supra dictis itaque magnificis et prudentissimis viris permisimus haec omnia facere et, si qua emendatione opus fieret¹⁰, hanc facere non titubante animo, sed nostra auctoritate fretos, constitutiones vero superfluas vel ex posterioribus sanctionibus nostris iam vacuatas, vel si quae similes vel contrariae invenirentur, circumducere et a prioris codicis congregatione separare et tam imperfectas replere quam nocte obscuritatis obductas nova elimatione luce retegere, ut undique non solum institutionum et digestorum via dilucida et aperta pateret, sed etiam constitutionum nostri

codicis plenum iubar omnibus clareat, nulla penitus nec simili nec diversa nec inusitata relicta, cum nemini venit in dubium, quod repetita praelectione probavit, hoc satis validum satisque esse formosum. in antiquis etenim libris non solum primas editiones, sed etiam secundas, quas repetitae praelectionis¹¹ veteres nominabant, subsecutas esse invenimus, quod ex libris Ulpiani viri prudentissimi ad Sabinum 4 scriptis promptum erat quaerentibus reperi. His igitur omnibus ex nostra confectis sententia, cum memoratus Iustinianus codex a praedictis gloriosissimis et facundissimis viris purgatus et candidus factus omnibus ex nostra iussione et circumductis et additionis et repletis nec non transformatis nobis oblatus est, iussimus in¹² secundo eum ex integro conscribi non ex priore compositione, sed ex repetita praelectione, et eum nostri numinis auctoritate nitemen in omnibus iudiciis solum, quantum ad divales constitutiones pertinet, frequentari ex die quarto kalendarum Ianuariarum quarti nostri felicissimi consulatus et Paulini viri clarissimi, nulla alia extra corpus eiusdem codicis constitutione legenda, nisi postea varia rerum natura aliquid novum creaverit, quod nostra sanctione indigeat. hoc etenim nemini dubium est, quod, si quid in posterum melius inveniatur et ad constitutionem necessario sit redigendum, hoc a nobis et constituantur et in aliam congregationem referatur, quae novellarum nomine constitutionum significetur. Repetita itaque iussione nemini in posterum concedimus vel ex decisionibus nostris vel ex aliis constitutionibus, quas antea fecimus, vel ex prima Iustiniani codicis editione aliquid recitare: sed quod in praesenti purgato¹³ et renovato codice nostro scriptum inveniatur, hoc tantummodo in omnibus rebus et iudiciis et obtineat et recitetur. cuius scripturam ad similitudinem nostrorum institutionum et digestorum sine ulla signorum dubietate conscribi iussimus, ut omne, quod a nobis compositum est, hoc et in scriptura et in ipsa sanctione purum atque dilucidum clareat, licet ex hac causa in ampliorem numerum summa huius codicis redacta est. Ut igitur, sanctissimi atque florentissimi patres, nostri labores vobis manifestant et per omne tempus obtineant, hanc praesentem legem ad frequentissimum ordinem vestrum duximus destinandam. D. XVI¹⁴ k. Dec. Constantinopoli dn. Iustiniano pp. A. IIII et Paulino vc. cons. [a. 534]

(1) deo et domino nostro iusu christo auxiliante U
 (2) s. om. CU (3) constitutionibus libri (4) earum om. W (5) ex quaestorem et consulem libri (6) magnificum ins. C (7) beryti legum Russardus, beritelesum

CW, berytelesum U (8) discreta CW^aU^b (9) sub ins. U (10) fieret] CU^a, fuerit WU^b (11) sic U, repetitas praelectiones (lectiones C) CW (12) in del. Contius (13) puro CW (14) alias XIII vel XVII

IN NOMINE DOMINI NOSTRI IHESU CHRISTI
CODICIS
 DOMINI NOSTRI
I U S T I N I A N I
 SACRATISSIMI PRINCIPIS
 REPETITAE PRAELECTIONIS
LIBER PRIMUS.

I¹.

DE SUMMA TRINITATE ET DE FIDE CATHOLICA
 ET UT NEMO DE EA PUBLICE CONTENDERE
 AUDEAT.

1 ²*Imp. Gratianus Valentinianus et Theodosius AAA. ad populum urbis Constantinopolitanae.* Cunctos populos, quos clementiae nostrae regit temperamentum, in tali volumus religione versari, quam divinum Petrum apostolum tradidisse Romanis religio usque ad nunc ab ipso insinuata declarat quamque pontificem Damasum sequi claret et Petrum Alexandriae episcopum virum apostolicae sanctitatis, hoc est ut secundum apostolicam disciplinam evangelicamque doctrinam et filii et spiritus sancti unam deitatem sub pari⁴ maiestate et sub pia trinitate credamus. Hanc legem sequentes Christianorum catholicorum nomen iubemus amplecti, reliquos vero dementes vesanosque iudicantes haeretici dogmatis infamiam sustinere, divina primum vindicta, post etiam motus nostri, quem ex caelesti arbitrio sumpserimus, ultione plectendos. *D. III k. Mart. Thessalonica Gratiano v et Theodosio AA. cons.* [a. 380]

2 ⁵*Idem AAA. Eutropio pp.* Nullus haereticis mysteriorum locus, nulla ad exercendam animi obstinationis dementiam pateat occasio. sciant omnes, etiamsi quid speciali quilibet rescripto per fraudem elicito ab huiusmodi hominum genere imperaturum sit, non valere. arceantur cunctorum haereticorum ab illicitis congregationibus turbae: unius et summi dei nomen ubique celebretur: Nicaenae fidei dudum a maioribus traditae et divinae religionis testimonio

atque assertione firmatae observantia semper man-
 1 sura teneatur. Is⁶ autem Nicaenae adsertor fidei et catholicae religionis verus cultor accipiens est, qui omnipotentem deum et Christum filium dei uno nomine confitetur, deum de deo, lumen ex lumine, qui spiritum sanctum. quem ex summo rerum parente speramus et accipimus, negando non violat, apud quem intemeratae fidei sensu viget incorruptae trinitatis indivisa substantia, quae Graeco verbo οὐσία recte creditibus dicitur. haec profecto nobis magis 2 probabili, haec veneranda sunt. Qui vero isdem non nserviunt, desinat affectatis dolis alienum verae religionis nomen adsumere et suis apertis crimini- bus denotentur: ab omnium submoti ecclesiarum limine penitus arceantur, cum omnes haereticos illi- citas agere intra oppida congregations veteremus. ac si quid eruptio factiosa temptaverit, ab ipsis etiam urbium moenibus exterminato furore propelli iube- mus, ut cunctis orthodoxis episcopis, qui Nicaenam fidem tenent, catholicae ecclesiae toto orbe reddan- tur. *D. III id. Ian. Constantinopoli Eucherio et Syagrio cons.* [a. 381]

3 ⁷*Αὐτοκράτορες Θεοδόσιος καὶ Οὐαλεντινιανὸς ΑΑ.*
 1 ⁸*Ορθόδοξα ἐπαρχια ποιητώσανταν. Θεοπίζουσεν πάντα,*
 σοσ πορφύριος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ μανὸς ἔλανόμενος
 ἡ ἔτερος τις⁸ κατὰ τῆς εὐσεβοῦς τῶν Χριστιανῶν
 θρησκείας συνέγραψε, παρ' οἰωδήποτε εὐρωπόμενα
 πνοὶ παραδίδοσθαι. πάντα γαρ τὰ κινούντα τὸν
 θεόν εἰς όργην συγγράμματα καὶ τὰς ψυχὰς ἀδικούντα
 2 οὐδὲ εἰς ακοὰς ἀνθρώπων ἐλθεῖν βουλόμεθα. "Ετι
 θεοπίζουσεν⁹ τοὺς ξηλούντας τὴν ἀσεβὴ Νεστορίου
 πτώτων ἡ τῇ ἀθεμίᾳτῳ αὐτοῦ διδασκαλίᾳ αὐτοὺς θοντάς,
 εἰ μὲν ἐπίσκοποι εἰεν ἡ κληρικοί, τῶν ἄγλων

(1) *B. I, 1 (2) — Th. 16, 1, 2: iunge 9, 29, 1 (3) edictum ins. Th. (4) parili Th. (5) = Th. 16, 5, 6 (6) ita Th., teneat ** R., teneat is CM (7) c. 3 extat in Coll.*

Const. B: plenior est in Ephesina synodo (Mansi 5, 417)
 (8) ἡ ἔτερος τις om. *Ephes.* (9) ὥστε ins. *Eph.*

3 *Imp. Theodosius et Valentinianus AA. Hormis-
 1 dae pp. Sancimus, ut quaecumque Porphyrius insa-
 nia sua compulsus sive alius qualibet contra religiosum
 Christianorum cultum conscriperit, apud quemcum-
 que inventa fuerint, igni tradantur. omnia enim*

*scripta, quae deum ad iracundiam provocant animas-
 que offendunt, ne ad auditum quidem hominum ve-
 2 nire volunus. Praeterea sancimus, ut qui im-
 piam Nestorii fidem adfectant vel nefariam eius
 doctrinam sequuntur, si episcopi vel clerici sint,*

Ἐκκλησιῶν ἐκβάλλεσθαι, εἰ δὲ λαῖποι, ἀναθεματίζεσθαι. Εἶνοσιαν ἔχοντων τῶν βουλομένων ὁρθοδόξων τῶν ἑπομένων τῇ εὐσεβεῖ ημῶν νομοθεσίᾳ δίχαιοφύσον καὶ βλαβῆς δημοσιεύειν αὐτὸν καὶ ἐλέγχειν. Ἐπειδὴ δὲ ἡθεν εἰς τὰς εὐσεβεῖς ἡμῶν ἄκοας, ὡς τινες διδασκαλίας τινὰς συνέργαμαν καὶ ἐξέθεντο ἀμφιβόλους καὶ οὐκ ἀκριβῶς συμφωνοῦσας τῇ ἐκτεθεῖσῃ ὁρθοδόξῳ πίστει παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου τῶν συνελθόντων ἐν Νικαίᾳ καὶ ἐν Ἐφέσῳ ἀγίων πατέρων καὶ Κνοῖλλου τοῦ τῆς εὐσεβοῦς μητρὸς τοῦ γεγονότος τῆς μεγάλης Ἀλεξανδρεῶν πόλεως² ἐπισκοπον, κελεύοντες τὰ μὲν γεγονότα τοιαύτα συγγράμματα ἢ πρὸ τούτου ἢ καὶ νῦν ἐμπίπρασθαι καὶ διαφερόντως τὰ Νεστορίου³, καὶ τελείω ἀφανισμῷ παραδίδονται⁴, ὥστε μηδὲ εἰς ἀνάγνωσιν τίνος ἐλθεῖν· τῶν τὰ τοιαύτα συγγράμματα ἤτοι βιβλία ἔχοντα καὶ ἀναγνώσκειν ἀνεχομένων τίνης ἐσχάτην τιμωρίαν ὑφορμόντων, τοῦ δὲ λοιποῦ μηδενὶ ἔξιναι παρὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν πίστιν, παθάπειον εἰρήκαιεν, τὴν ἐν Νικαίᾳ καὶ ἐν Ἐφέσῳ λέγειν τι ἡ διδάσκειν. D. xiiii k. Mart. Constantinopoli Zenone et Postumiano concess.

^[a. 448] 4 ^bImp. Marcianus A. ^cPalladio pp.⁷ Nemo⁸ clericus vel militans vel alterius cuiuslibet condicioneis de fide Christiana publice turbis coadunatis et audientibus tractare conetur in posterum, ex hoc tumultus et perfidias occasionem requirens. Nam iniuriam facit iudicio reverentissimae⁹ synodi, si quis semel iudicata ac recte disposita revolvore et publice disputare contendit, cum ea, quae nunc de Christiana fide a sacerdotibus, qui Chalcedone converuerunt, per nostra praecepta¹⁰ statuta sunt, iuxta apostolicas expositiones et instituta sanctorum patrum trecentorum decem et octo et centum quinquaginta definita esse noscuntur. Nam in contemptores huius legis poena non deerit, quia non solum contra fidem vere expositam¹¹ veniunt, sed etiam Iudeis et paganis ex huiusmodi certamine profanant veneranda mysteria. Igitur si clericus erit, qui publice tractare de religione auctus fuerit, consortio clericorum removebitur: si vero militia praeditus sit, cingulo spoliabitur: ceteri etiam huiusmodi criminis

(1) καὶ θεοτάτας ins. Ephes. (2) τῆς Ἀλεξανδρεῶν μεγαλοπόλεως Ephes. (3) καὶ διαφερόντως τὰ Νεστορίου om. Ephes. (4) παραδίδονται Ephes. (5) integra constitutio Latine extat in collectione canonum Quesneliana (Mansi 7, 475, Ballerini in opp. Leonis M. 3, 242) et Hispana, Graece in conc. Chalcedonensi (Mansi 7, 475): authenticum textum Latinum indicat nota Auth. (6) impp. Valentinianus et Marcianus AA. Auth. cum Chalc. (7) universis populis Auth., πρόθεμα τοῖς πολίταις ήμων Κων-

rei, si quidem liberi sint¹², de hac sacratissima urbe pellantur, pro vigore iudicario etiam competentibus suppliciis subiungandi, sin vero servi, severissimis animadversionibus plectentur¹². D. vii id. Febr. Constantinopoli Sporacio cons.

^[a. 452] 5 ¹³Ἀντοκράτωρ Ἰονιστινιανὸς Αὔγουστος. Τῆς ὁρθῆς καὶ ἀμωμήτου πίστεως, ἥπερ κηρύττει ἡ ἀγία τοῦ Θεοῦ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία, κατ' οὐδένα τρόπον καινοῦμὸν δεξαμένης ακολουθῶντες ημεῖς τοῖς τῶν ἀγίων ἀποστόλων καὶ τῶν μετ' ἐκείνοις διαπεράντων ἐν ταῖς ἀγίαις τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις διδάμασι δίκαιοι ὄφθημεν ἀπασι ποιῆσαι φανερόν, ὅπως ἔχομεν περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος, ἀκολουθῶντες τῇ παραδόσει καὶ ὀμολογίᾳ τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ τοῦ καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας. Πιστεύοντες γάρ εἰς πατέρα καὶ νίον καὶ ἄγιον πνεύμα μίαν οὐσίαν ἐν τρισὶν ὑποστάσεσι προσκυνοῦμεν, μίαν θεότητα, μίαν δύναμιν, τριάδα ὄμοούσιον. Ἐπ' ἑκάτην δὲ τῶν ἡμερῶν ομολογοῦμεν τὸν μονογενῆ νίον τοῦ Θεοῦ, τὸν ἐκ τοῦ θεοῦ τὸν πρὸ αἰώνων καὶ ἀχρόνως ἐν τοῦ πατρὸς γεννηθέντα, τὸν συναϊδιον τοῦ πατρός, τὸν ἐξ οὐ τα πάντα καὶ δι' οὐ τα πάντα, κατείδυντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, σαρκωθῆντα ἐκ πνεύματος ἀγίους καὶ τῆς ἀγίας ἐνδόξου ἀειπαθήνοντας καὶ θεοτόκον Μαρίας, καὶ ἐνανθρωπήσας σταυρόν τε ἵπομεναι, ταφῆναι τε καὶ ἀναστῆναι τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ τά τε θαύματα καὶ τὰ πάθη, ² ἀπέρι ἔκοντος ὑπέμενε σαρκί, γεννώσκοντες. Οὐ γάρ ἄλλον τὸν θεον λόγον καὶ ἄλλον τὸν Χριστὸν ἐπισταμένα, ἀλλ' ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν ὄμοούσιον τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὄμοούσιον ἡμῖν τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. ἔμενε γάρ τοις ἡ τριάς καὶ σαρκωθέντος τοῦ ἐνός τῆς τριάδος θεοῦ λόγου, οὐτε γάρ τετάρτου προσώπου προσθήνην ἐπιδέχεται ἡ ἀγία τριάς. Τούτων τοίνυν οὐτως ἔχοντων ἀναθεματίζουμεν πᾶσαν αἵρεσιν, ἔξαιρέτως δὲ Νεστορίου τὸν αὐθοριστάτον, τὸν διαιρεούντα τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν νίον τοῦ θεοῦ καὶ θεον ἡμῶν, καὶ μη ὄμολογοντα κυρίως καὶ κατὰ ἀλλήθειαν τὴν ὄγκιαν ἐνδόξον ἀειπάρθενον Μαρίαν θεοτόκον, ἄλλα ἄλλον μὲν τὸν εἰ τοῦ πατρὸς θεον

οταντινοπολίταις Chalc. (cf. plenioris inscriptionis versio apud Mansi 7, 721) (8) nemo itaque vel clericus aliis praemissis Auth. (9) religiosissimae Auth., τῆς ἀγίας conc. Chalc. (10) a sacerdotibus . . . praecepta om. Auth. cum Chalc. (11) fidem bene compositam Auth. cum Chalc. (εἴδιτετεῖσης) (12) si quidem l. sint et infra sin vero servi . . . plectentur om. Auth. cum Chalc. (13) c. 5 extat in Nomoc. Const. B

sancitis ecclesiis eiciantur, sin laici, anathematizentur; data licentia orthodoxis, qui volunt et piām legislationem nostram sequuntur, absque metu et 3 damno eos denuntiandi et accusandi. Cum autem ad pias aures nostras pervenerit a quibusdam conscriptas et editas esse doctrinas ambiguas neque accurate congruentes cum orthodoxa fide proposita a sancto concilio patrum sanctorum, qui Nicaeae et Ephesi converuerunt, et a Cyrillo pīae memoriae, Alexandrinae magnae civitatis quondam episcopo, iubemus tales libros sive anteā sive hoc tempore scriptos, imprimis Nestorii, comburi et perfecto exitio tradi, ut ne in cognitionem quidem cuiusquam veniant: his, qui tales scripturas aut libros habere et legere continuaverint, ultimum supplicium subiuris, ceterum nulli licere praeter fidem, ut diximus, Nicaeae atque Ephesi expositam profiteri quicquam vel docere.

5 Imp. Iustinianus A. Cum recta intemerataque fides, quam praedicat sancta dei catholica atque apostolica ecclesia, nullo modo innovationem recipiat, sequentes sanctorum apostolorum et eorum qui post eos in sanctis dei ecclesiis claruerunt praecepta recte nos facturos credidimus universis manifestando, quomodo de spe quae in nobis est sentimus, secuti traditionem ac consensum sanctae dei

1 catholicae et apostolicae ecclesiae. Credentes igitur in patrem filium et sanctum spiritum unam substantiam in tribus personis adoramus, unam deitatem, unam potestatem, trinitatem consubstantialem. confitemur autem in ultimis diebus unigenitum dei filium, deum de deo, ante saecula et sine tempore ex patre natum, coeternum patri, eum ex quo omnia et per quem omnia sunt, descendisse de caelis, incarnatum esse ex spiritu sancto et sancta semper virginem et dei genetricem Maria et hominem factum esse, cruci adfixum, sepultum esse et resurrexisse tertio die: unius eiusdemque miracula et passiones quas sponte carne sustinuit agnoscentes.

2 Non enim alium deum verbum novimus et alium Christum, sed unum atque eundem consubstantialem patri secundum divinitatem et consubstantialem nobis eundem secundum humanitatem. trinitas enim mansit trinitas etiam incarnata uno ex trinitate deo verbo: neque enim quartae personae adiectionem 3 sancta trinitas admittit. Quae cum ita sint, damnamus omnem haeresim, praesertim vero Nestorium hominis adoratorem, qui dividit unum dominum nostrum Iesum Christum filium dei et deum nostrum et negat propriętate vere sanctam gloriosam semper virginem Mariam dei genetricem esse, sed alium dicit deum verbum ex patre esse, alium, qui ex

λόγον λέγοντα, ἄλλον δὲ τὸν ἐκ τῆς αγίας ἀειπαρθένου¹ Μαρίας, χάριτι δὲ καὶ οἰκείωσει τῇ πρὸς τὸν θεὸν λόγον θεοῦ αὐτὸν γεγενηθεῖαι οἱ μην ἀλλὰ καὶ Εὐτυχέα τὸν φρενοβλαβῆ, τὸν φαντασίαν εἰσάγοντα ἀρνούμενον τε τὴν ἐκ τῆς ἀγίας αειπαρθένου καὶ θεοτόκου Μαρίας ἀληθινὴν σάρκωσιν, τοιτέστι τὴν ἡμέραν σωτηρίαν, καὶ μὴ ὄμολογοντα κατὰ πάντα ὄμοούσιον τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεοτηταν καὶ ὄμοούσιον ἥμιν τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀνθρωπότηταν τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ Ἀπολλιναρίου τὸν ψυχοφθόρον, τὸν ἀντὸν λέγοντα τὸν κύριον ἥμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν νιὸν τὸν θεοῦ καὶ θεοῦ ἥμῶν καὶ σύγκρισιν ἡτοι φυρμὸν εἰσάγοντα τῇ ἐνανθρωπήσει τὸν μονογενῆς νιὸν τοῦ θεοῦ, καὶ πάντας τοὺς τὰ αντών φρονήσαντας ἡ 4 φρονῶντας. Εἰ γάρ τινες μετὰ ταντην ἥμῶν την προσχρόνευσιν καὶ τὴν τὸν κατὰ τόπον θεοφιλεστάτων ἥμῶν ἐπισκόπων πληροφορίαν σύνδεθσι, τοῦ λοιποῦ γνώμης ἐναντίας ὄντες, μὴ προσδοκήσωσι συγγνώμην ἀξιωθῆναι· κελεύομεν γάρ τοὺς τοιούτους ὡς ὄμολογονμένους αἰετεικὸν τῷ προστίκοντι ὑποβάλλεινται σωφρονισμῷ. Dat. [a. 527²]

6 Οὐ αὐτὸς βασιλεὺς Κανοταπινούνπολίταις. Τὸν σωτῆρον καὶ δεσπότην τῶν ὅλων, Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν θεοῦ ἥμῶν θεοφανέντος διὰ πάντων σπουδάζομεν, ὅσον ἐνδέχεται νοῦν καταλαμβάνειν ἀνθρώπινον, μηδεσθαι τὴν αὐτὸν συγκατάβασιν. Καὶ εὑρόντες τινὰς τῇ νόσῳ καὶ μανίᾳ κρατουμένους τῶν πορευθέντων Νεστορίουν καὶ Εὐτυχετέρους τὸν ἔχθρον τοῦ θεοῦ καὶ τῆς αγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, ἀρνούμενους τὴν αγίαν ἐνδοξὸν ἀειπαρθένου Μαρίαν θεοτόκον εἰπεῖν κυρίων καὶ κατὰ ἀληθειαν, ἐσπουδάσαμεν τούτους τὴν δοθρή τὸν Χριστιανῶν 2 διδαχὴν πίστιν. Οἱ δὲ ανιάτοις ἔχοντες³, κρύπτοντες τὴν ἐντὸν πλάνην περιέρχονται, καθά μεμαθήκαμεν, τὰς τῶν ἀπλοντερῶν ψυχὰς ἐκτραπάσσοντες τε καὶ σκανδαλίζοντες καὶ ἐναντία τῆς αγίας καθολι-

3 κῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας λέγοντες. Ἀναγκαῖον τοινύν ἐνομίσαμεν καταλύσαι μὲν τὰς τῶν αἰσετικῶν ψευδολογίας, σαφηνίσαι δὲ πᾶσιν, ὅπως δοξάζει ἡ αγία τοῦ θεοῦ καθολική καὶ ἀποστολική ἐκκλησία, κηρύττοντοι δὲ οἱ ταῦτης ὁσιώτατοι ἴερεῖς, οἰς καὶ ἡμεῖς ἐπομεγοὶ φανερὰ καθιστῶμεν τὰ περὶ τῆς ἐν ἥμιν ἐλέπιδος, οὐ καινίζοντες πλεῖν, μὴ γένοιτο, ἀλλ’ ἐλέγοντες τὴν μανίαν τῶν φρονούντων τὰ τῶν ἀσεβῶν αἰρετικῶν. ὅπερ καὶ ἡδη ἐν προομίοις τῆς ἡμετέρας βασιλείας πρόκαντες πάσιν κατάδηλον ἐποιη- 4 σαμεν⁴. Πιστεύομεν γάρ εἰς ἓντα θεοῦ πατέρα πιντυκράτορα καὶ εἰς ἓντα κυρίου Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν νιὸν τοῦ θεοῦ καὶ εἰς τὸ αγίον πνεύμα, μίαν οὐσίαν ἐν τοισιν ὑποστάσεσιν προσκυνούντες, μίαν θεότητα, 5 μίαν δύναμιν, τριάδα ὄμοούσιον. Ἐπ’ ἔχετων δὲ τῶν ἥμερών ὄμολογοντα τὸν κύριον ἥμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν μονογενῆ νιὸν τοῦ θεοῦ, τὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινὸν θεόν ἀληθινόν, τὸν πρὸ αἰώνων καὶ ἀχρόνων ἐκ τοῦ πατρὸς χειρηθέντα, τὸν συναίδιον τῷ πατρὶ, τὸν ἐξ ὑπὸ ταπάντα καὶ δι’ οὐν τὰ πάντα, κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, σαρκωθῆναι⁵ ἐν πνεύματος ἀγίου καὶ τῆς αγίας ἐνδόξου ἀειπαρθένου καὶ θεοτόκου Μαρίας καὶ ἐνανθρωπήσαι⁶ σταυρὸν τε ὑπομεῖναι ὑπὲρ ἥμων ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, ταφῆναι τε καὶ ἀναστῆναι τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τά τε θαυματα καὶ τὰ πάθη, ἀπερ ἐκονούσιον ὑπέμενεν 6 σαρκί⁶, γινώσκοντες. Οὐ γάρ ἄλλον τὸν θεὸν λόγον καὶ ἄλλον τὸν Χριστὸν ἐπιστάμεθα, ἀλλ’ Ἐντα καὶ τὸν αὐτὸν ὄμοούσιον τῷ πατρὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. ὡς γάρ ἐστιν ἐν θεότητι τέλεios, σύντος ὁ αὐτὸς καὶ ἐν ἀνθρωπότητι τέλεios. τὴν γάρ καθ’ ὑπόστασιν ἐνιστώντες δεχεμέθα καὶ ὄμολογονμένους. Ἐμεινε γάρ τοις η τριάς καὶ σαρκωθέντος τοῦ ἑνὸς τῆς τριάδος θεοῦ λόγου οὐτε γάρ τετάρτου προσώπου προσ- 7 θήητην ἐπιδέχεται η αγία τριάς. Τούτων τοινυν

(1) καὶ θεοτόκου ins. Nomoc. cum B Coislén. (2) annum 527 indicare videtur c. 6 § 3 h. t. (3) c. 6 extat in Nomoc. Const. B et qualis ante hunc Codicem fuerat in Chronico paschali ed. Dindorf 1 p. 630 (4) καὶ ins.

Chron. (5) 1, 1, 5 (6) καὶ σαρκωθέντα Chron. (7) ἐνανθρωπήσαντα Chron. (8) σαρκί Chron., ἐν σαρκί libri

sancta semper virgine Maria natus est, hunc autem gratia et necessitudine, quae ei cum deo verbo est, deum factum esse: nec non Eutychetem mente captum, qui visionem inducit et negat veram ex sancta semper virgine et dei genetrici Maria incarnationem, hoc est nostram salutem, neque admittit eum omnino consubstantiale patri esse secundum divinitatem et consubstantiale nobis eundem secundum humanitatem: item Apollinarium animae exterminatorem, qui dominum nostrum Iesum Christum filium dei et deum nostrum anima carere dicit et confusionem seu perturbationem superducit incarnationi unigeniti filii dei, omnesque qui cum eo serenserunt 4 vel sentiunt. Si qui igitur post hanc communionem nostram certioresque facti a religiosissimis uniuscuiusque loci episcopis nostris posthac inventi fuerint contrariae opinionis esse, veniam se impetraturos ne sperent: iubemus enim tales tamquam confessos haereticos competenti animadversioni subici.

6 Idem A. Constantinopolitanus. Salvatorem et dominum omnium Iesum Christum verum deum nostrum per omnia coletens studem etiam, quatenus hoc humana mens adsequi potest, eius humilitatem imitari. Cum igitur quosdam invenimus detineri morbo atque insaniam impiorum Nestorii et Eutychetis inimicorum deo et sanctae catholicae atque apostolicae ecclesiae, qui sanctam gloriosam semper virginem Mariam proprie et secundum veritatem dei genetrici dicere recusant, eos quae sit recta 2 Christianorum fides edocere festinavimus. Ii vero incurabiles dissimulato errore suo circumveniunt, ut compertum habemus, simpliciorum animos et turbando et offendendo, promuntando etiam contraria sanctae catholicae atque apostolicae eccl-

3 siae. Quamobrem necessarium credidimus tam haereticorum mendacia dissipare quam cunctis explanare, qualiter sentiat sancta dei catholica atque apostolica ecclesia, praedicent sanctissimi eius sacerdotes, quos et ipsi secuti spem quae nobis est aperimus, non innovantes fidem (quod absit), sed coarguentes insaniam eorum, quia cum impius haereticis consentiunt. quod iam pridem in primordiis nostri 4 imperii cunctis patefecimus. Credimus igitur in unum deum patrem omnipotentem et in unum dominum Iesum Christum filium dei et in sanctum spiritum, unam substantiam in tribus personis adorantes, unam deitatem, unam potestatem, trinitatem 5 consubstantiam. In ultimis autem diebus confitemur dominum nostrum Iesum Christum, unigenitum dei filium, ex vero deo deum verum, ante saecula et sine tempore de patre natum, coaeternum patri, eum denique, ex quo omnia et per quem omnia sunt, descendisse de caelis et incarnatum ex spiritu sancto et sancta gloria semper virgine et dei genetrici Maria et hominem factum esse, crucem passum pro nobis sub Pontio Pilato et sepultum esse et tertio die resurrexisse: unius eiusdemque et miracula et cruciatus quos sponte carne 6 subi agnoscentes. Non enim alium deum verbum et alium Christum novimus, sed unum eundemque consubstantiale patri secundum divinitatem et consubstantiale nobis eundem secundum humanitatem. ut enim in divinitate perfectus est, ita idem et in humanitate perfectus est. re vera enim unitatem accipimus et confitemur: trinitas enim mansit trinitas et postquam unus ex trinitate deus verbum homo factus est: neque quartae personae adiectio recipit sancta trinitas. Quae cum ita se

οὗτως ἔχόντων ἀναθεματίζομεν πᾶσαν αἴρεσιν, ἔξαιρέτως δὲ Νεστόδιον τὸν ἀνθρωπολάτρην καὶ τοὺς τὰ αὐτοῦ φρονήσαντας ἡ φρονοῦντας, τοὺς διαιροῦντας τὸν ἦνα κύριον ἥμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν νιὸν τοῦ Θεοῦ καὶ θεὸν ἥμῶν καὶ μὴ ὁμολογοῦντας κυρίος καὶ κατὰ ἀληθειαν τὴν ἄγιαν ἐνδόξουν αἰεπάρθενον Μαρίαν Θεοτόκον, τούτεστι μητέραν Θεοῦ, ἀλλὰ δύο νιὸν λέγοντας, ἄλλοι μὲν τὸν ἐν τῷ πατρὶ Θεὸν λόγον, ἄλλοι δὲ τὸν ἐκ τῆς ἀγίας αἵρεψαντον καὶ θεοτόκον Μαρίας, χάριτο δὲ καὶ σχέσει καὶ οἰκειώσει τῇ πρὸς τὸν Θεὸν λόγον θεὸν αὐτὸν γεγενῆσθαι, καὶ ἀρνούμενος καὶ μὴ ὁμολογοῦντας τὸν δεσπότην ἥμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν νιὸν τοῦ Θεοῦ καὶ θεὸν ἥμῶν, τὸν σαρκωθέντα καὶ ἐνανθρωπήσαντα καὶ σταυρωθέντα ἔνα εἶναι τῆς ἀγίας καὶ ὁμούσιον τριάδος. οὗτος γὰρ μόνος ἐστίν ὁ συμπροσκυνούμενος καὶ συνδοξαζόμενος 8 τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματi. Ἀναθεματίζομεν δὲ καὶ Εὐτυχέα τὸν φρενοβλαβῆ καὶ τοὺς τὰ αὐτοῦ φρονήσαντας ἡ φρονοῦντας, τοὺς φαντασίαν εἰσάγοντας ἀρνούμενος τε τῷ ἐκ τῆς ἀγίας παρθένον καὶ θεοτόκον Μαρίας ἀληθινῶν σάρκωσιν τὸν κυρίον καὶ¹ σωτῆρος ἥμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, τούτεστι τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, καὶ μὴ ὁμολογοῦντας αὐτὸν ὅμοιοιν τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὁμούσιοιν ἥμῶν κατὰ 9 τὴν ἀνθρωπότητα. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ Ἀπολλινάριον τὸν ψυχοφθόρον καὶ τοὺς τὰ αὐτοῦ φρονήσαντας ἡ φρονοῦντας, τοὺς δὲννον λέγοντας τὸν κύριον ἥμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν νιὸν τοῦ Θεοῦ καὶ σύγχυσιν ἤτοι φυρμὸν εἰσάγοντας τὴν ἐνανθρωπήσει τὸν μονογενῆ νιὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ παντας τοὺς τὰ αὐτὸν φρονήσαντας ἡ φρονοῦντας.

D. id. Mart. dn. Iustiniano pp. A. III cons. [a. 533]
 Τὸ αὐτὸν Ἑρεσίον, τὸ αὐτὸν Καισαρεῖσι, τὸ αὐτὸν Κυζικηνοῖς, τὸ αὐτὸν Αμιδοῖς Τραπεζούντιοις Ιεροσολυμίταις Απαμεϊσιν Ιουστινιανούπολίταις Θεουπόλεις Σεβαστηνοῖς Ταρσεύσιν Ἀγκυρανοῖς.

7²Ο αὐτὸς βασιλεὺς Ἐπιφανίης τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ τῆς βασιλείδος ταῦτης

πόλεως καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ. Γανώσκειν βούλομενοι τὴν σὴν ἀγιωσύνην πάντα τὰ εἰς ἐκκλησιαστικὴν ὄρῶντα κατάστασιν ἀναγκαῖον ἡγησάμεθα ταῦταις πρὸς αὐτὴν χρήσασθαι ταῖς θείαις συλλαβαῖς καὶ δι' αὐτῶν δῆλα αὐτῇ καταστῆσαι τὰ κυνηθέντα, 1 ἀπέρι καὶ αὐτὴν εἰδέναι πεποιημέθα. Εὑρόντες γάρ τινας ἀλλοτρίους τῆς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, τῇ τῶν ἀσεβῶν Νεστορίουν καὶ Εὐτυχεῖον ἀκολουθῶντας πλάγη καὶ ταῖς τούτων βλασφημίαις κεχρημένους, θεῖον προεδρήσαμεν ἡδικτον, ὅπερ καὶ ἡ σὴ γινώσκει ἀγιωσύνην, δι' οὖν τῶν αἱρετικῶν μανίαν ἡλέγεισμεν, οὐδὲν παντελῶς ἐνολλάξαντες τὴν ἐναλλαττούντες ἡ παρεξελθόντες τῆς μέχρι νῦν σὺν θεῷ προτούσης ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, καθά καὶ ἡ σὴ γινώσκει μακαριότης, ἀλλὰ διὰ πάντων φυλάττοντες τὴν κατάστασιν τῆς ἐνώσεως τῶν ἀγιωτάτων ἐκκλησιῶν τῆς πρὸς τὸν ἀγιωτάτον πάπαν τῆς πρεσβυτερίας Ρώμης καὶ πατριώρχην, πρὸς δὲν καὶ τὸ ομοίω τούτους γεγόραφαμεν. Οὔτε γὰρ ἀνεκριμέθα τι τῶν εἰς ἐκκλησιαστικὴν ὄρωντων πατάστασιν μὴ καὶ τῇ αὐτοῦ ἀναφέρεσθαι μακαριότητη, ὡς κεφαλὴ οὐσῆς παντων τῶν ἀγιωτάτων³ τοῦ Θεοῦ ἱερέων, καὶ ἐπειδὴ, οὐσίας ἐν τούτοις τοῖς μέρεσιν αἱρετικοὶ ἀνεφύσησι, τῇ γινώσκει καὶ δρθῆ κρισίει ἐκείνον τοῦ σεβασμοὺς 3 θρόνην κατηγορήσασαν. Ἐκ γὰρ τῶν παρουσῶν θείων ἥμῶν συλλαβῶν μαθήσεται ἡ σὴ ἀγιωσύνη τὰ παρ' ἥμῶν προτεθείμενα, ἐφ' ὃ τοὺς ἐπιχειρούντας πονηρῶς νοεῖν τὴν ἐμπτυνεῖν τὰ παρ' ἥμῶν δρθῶς ἐν τῷ ἡδίκτῳ λεχθέντα ἐκ τῶν παρουσῶν θείων 4 ἥμῶν ἐλέγχεσθαι συλλαβάν. Οὐλίγοι τινὲς ἀπιστοὶ καὶ ἀλλότριοι τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας ἀντεπεινὶ Ιονδαῖκῶς ἐθάρρωσαν πρὸς τὰ παρὰ πάντων τῶν ἱερέων δρθῶς κρατούμενα καὶ δοξάζομενα καὶ κηρυττόμενα, ἀρνούμενοι τὸν κύριον ἥμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν μονογενῆ νιὸν τοῦ Θεοῦ καὶ θεὸν ἥμῶν, τὸν σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἀγίου καὶ τῇ ἀγίᾳ ἐνδόξουν αἰεπαρθένουν καὶ θεοτόκον Μαρίας καὶ ἐνανθρωπήσαντα καὶ σταυρω-

(1) sic Chron. Const., Θεοῦ καὶ ins. Nomoc. B

(2) c. 7 extat in Nomoc. Const. B

(3) sic Nomoc. B, ὁσιωτάτων Const.

habeant, damnamus omnem haeresim, imprimis Nestorium hominis adoratorem et eos qui eius sententiam amplexi sunt vel amplectuntur, qui dividunt unum dominum nostrum Iesum Christum filium dei et deum nostrum negantque proprie et re vera sanctam gloriosam semper virginem Mariam dei param, id est dei matrem, sed duos filios dicunt alterum ex patre deum verbum, alterum ex sancta semper virginie et dei genetricie Maria, gratia et nexu et necessitudine, quae ei cum deo verbo est, et ipsum deum factum esse: recusantes et negantes dominum nostrum Iesum Christum filium dei et deum nostrum incarnatum et cruci adfixum unum esse sanctae et consubstantialis trinitatis. hic enim solus est coadrandus et conglorificandus patri et sancto spiri 8 tui. Damnamus etiam Eutychetem mente captum eosque qui eius sententiam amplexi sunt vel amplectuntur, qui visionem inducunt negantque veram ex sancta virginie et dei genetricie Maria incarnationem domini et salvatoris nostri Iesu Christi, id est salutem nostram, neque agnoscunt cum consubstantiale esse patri secundum divinitatem et contra substantiale nobis secundum humanitatem. Neque minus Apollinarium animae exterminatorem eosque, qui eius sententiam amplexi sunt vel amplectuntur dicens anima carere dominum nostrum Iesum Christum filium dei et deum nostrum et confusionem seu perturbationem superducentes incarnationi unigeniti filii dei, omnesque qui eorum sententiam amplexi sunt vel amplectuntur. D. id. Mart. dn. Iustiniano pp. A. III cons.

Idem Ephesios, idem Caesariensisibus, idem Cyzicenisis, idem Amidenis Trapezuntius Hierosolymitanis Apameis Iustinianopolitanis Theopolitanis Sebastenis Tarsensis Ancyranis.

7 Idem A. Epiphanio sanctissimo et beatissimo archiepiscopo huius regiae urbis et oecumenico patriarchae. Edocere volentes sanctitatem tuam omnia quae ad ecclesiarum statum pertinent necessarium duicimus hisce ad eam sacris litteris uti et per eas quae agitantur manifestum ei facere: quae et ipsam scire persuasi sumus. Cum igitur non nullos invenerimus alienos a sancta catholica atque apostolica ecclesia impiorum Nestorii et Eutychetis errorem secutos eorumque blasphemias usos, sacram edictum propositum, quod et tua sanctitas novit, quo haereticorum insaniam refutavimus, minime immutato vel immutando vel praetermittendo ecclesiastico qui adhuc deo iuvante obtinet statu, quod et tua beatitudine sit, sed per omnia custodientes unitatem sacrosanctorum ecclesiarum cum sanctissimo vetustioris Romae papa et patriarcha, ad quem his si 2 milia scripsimus. Neque enim patimur quicquam quod ad ecclesiasticum statum pertinet non referri ad eius beatitudinem, cum si caput omnium sanctissimorum dei sacerdotum et quia, quotienscumque in his partibus haeretici extiterunt, sententia rectoque iudicio illius veneranda sedis coerciti sunt. Ideoque ex praesentibus sacris litteris sanctitas vestra cognoscet quae a nobis proposita sunt, ut qui prave intellegere vel interpretari temptaverint, quae a nobis recte in edicto pronuntiata sunt, praesentibus sacris litteris nostris refutentur. Pauci quidam infideles et alieni a sancta dei catholica atque apostolica ecclesia contradicere Iudei ausi sunt ius quae ab omnibus sacerdotibus recte observantur et probantur et praedicantur, denegantes dominum nostrum Iesum Christum unigenitum dei filium et deum nostrum incarnatum ex spiritu sancto et sancta gloria semper virginem et dei genetricie Maria et hominem

Θέντα ἔνα εἶναι τῆς ἀγίας καὶ ὄμοονσὸν τριάδος, συμποσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι, ὄμοονσὶν τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὄμοονσὶν ἡμῖν τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, παθήτον σαρκί, τὸν αὐτὸν ἀπαθῆ θεότητι.
 5 Παραπομένον δὲ τὸν κύρου ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν μονογενὴν οὐσίαν τὸν θεόν καὶ θεὸν ἡμῶν ὄμολογενὸν ἔνα εἶναι τῆς ἀγίας καὶ ὄμοονσὸν τριάδος δῆλοι σίας καὶ ἐλέγχοντα τῇ τοῦ ἀπεβούν Νεστορίου ἀκολουθῶντες πονηροὺς διδασκαλίας, κατὰ χάρον αὐτὸν λέγοντες ιδίον τὸν θεόν καὶ ἄλλον τὸν θεόν λόγον καὶ ἄλλον τὸν Χριστὸν λέγοντες, οὐς ἀναθεματίζομεν καὶ τὰ αὐτῶν δόγματα καὶ τοὺς τὰ αὐτῶν φρονήσαντας ἢ φρονοῦντας ὡς ἀλλοτρίους ὄντας τῆς ἀγίας τὸν θεόν καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας.
 6 Πάντες γαρ οἱ ἕρετις τῆς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας καὶ οἱ εὐλαβέστατοι τῶν εὐαγγών μοναστηρίων ἀρχιμανδρῖται ἀκολουθοῦντες τὴν τῶν ἀγίων πατέρων παφαδόσεις καὶ μηδὲν παντελῶς ἐναλλάξαντες ἢ ἐναλλάσσοντες τῆς μέχρι νῦν κρατούσης, καθὼν εἴσηγται, ἐκκλήσιας τακτικῆς καταστάσεως, συμφώνως ὄμοιογοντος καὶ δοξάζουσι, ἡηρόττοντες τὸν δεσπότην ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν μονογενὴν οὐσίαν τοῦ θεοῦ καὶ θεοῦ ἡμῶν, τὸν πρό αἰροντας καὶ ἀχρόνως ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα καὶ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐπὶ πνεύματος ἀγίου καὶ τῆς ἀγίας ἑνδόξου αὐτοπαρθένου καὶ θεοτόκου Μαρίας καὶ ἐνανθρωπόταντος καὶ σταυρωθέντα ἔνα εἶναι τῆς ἀγίας καὶ ὄμοονσὸν τριάδος. Ομοούσιον γὰρ αὐτὸν ἴσμεν τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὄμοονσὶν ἡμῖν τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, παθήτον σαρκί, τὸν αὐτὸν ἀπαθῆ θεότητι, συμπροσκυνούμενον τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι. οὐ γὰρ ἄλλον τὸν θεόν λόγον καὶ ἄλλον τὸν Χριστὸν ἐπιστάμενα, ἀλλ᾽ ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν ὄμοονσὶν τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὄμοονσὶν ἡμῖν τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, παθήτον σαρκί, τὸν αὐτὸν ἀπαθῆ θεότητι.

8 τὸν αὐτὸν ἀπαθῆ θεότητι. Καὶ τὸν αὐτὸν ἀπαθῆ θεότητι.

factum cruciatumque unum esse sanctae et consubstantialis trinitatis, coadordanum et conglorificandum patri et sancto spiritu, consubstantialem patri secundum divinitatem et consubstantialem nobis eundem secundum humanitatem, passibilem carne, eundem impassibilem deitate. Recusantes vero dominum nostrum Iesum Christum unigenitam filium dei et deum nostrum fateri unum esse sanctae et consubstantialis trinitatis manifesto deprehenduntur impii Nestorii pravam doctrinam sequi, secundum gratiam cum filium dei dicentes et alium deum verbum, alium Christum dicentes. quos cum ipsorum doctrina iisque qui eam amplexi sunt vel amplectuntur tamquam alienos a sancta dei catholica atque apostolica ecclesia damnamus. Omnes igitur sacerdotes sanctae catholicae atque apostolicae ecclesiae et reverentissimi sanctorum monasteriorum archimandritae secuti sanctorum patrum traditionem, nihil omnino statum ecclesiae quā haclenius obtinuit, neque antea neque nunc, ut dictum est, mutantes congruerter confitentur et credunt praedicantes dominum nostrum Iesum Christum unigenitum filium dei et deum nostrum ante saecula et sine tempore de patre natum et ultimis diebus descendantem de caelis et incarnatum ex spiritu sancto et sancta gloriosa semper virgine et dei genetricie Maria et hominem factum et crucifixum unum esse sanctae et consubstantialis trinitatis. Consubstantialem enim eum scimus patri secundum divinitatem et consubstantialem nobis eundem secundum humanitatem, passibilem carne, eundem impassibilem deitate, coadordanum patri et spiritui sancto. neque enim alium deum verbum et alium Christum novimus, sed unum atque eundem consubstantialem patri secundum divinitatem et consubstantialem nobis eundem secundum humanitatem, passibilem carne, eundem

8 θεότητι τέλειος, οὗτος ὁ αὐτὸς ἐν ἀνθρωπότητι τέλειος τὴν γάρ καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν δεχόμενα καὶ λόγος τοῦ θεοῦ, ὁ πρὸ αἰώνων καὶ ἀχρόνως ἐπὶ τοῦ πατρὸς γεννηθεῖς, ὁ¹ αὐτὸς καὶ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν κατελθὼν ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθεὶς ἐπὶ πνεύματος ἀγίου καὶ τῆς ἀγίας ἑνδόξου² καὶ θεότοκον Μαρίας καὶ ἐνανθρωπίσας, τοντέστιν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κυρίος καὶ κατὰ ἀλήθειαν θέος ἐστι, διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἀγίαν ἑνδόξου αειπύρθενον Μαρίαν κυρίαν καὶ κατὰ ἀλήθειαν μητέρος θεοῦ λέγομεν, οὐχ ὡς τοῦ θεοῦ λόγον τὴν μορφὴν ἐξ αὐτῆς λαβόντος, ἀλλ᾽ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν κατελθόντος ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ εἰς αὐτὴν σαρκωθέντος καὶ τεχνότερος καὶ εἰργίται, ὁμοούσιον εἴριε τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὄμοονσὶν ἡμῖν τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, τοῦ αὐτὸν τῷ τε θαύματα καὶ τὰ πάθη, 11 ἀπέρ ἐκούσιος ὑπέμεινε σοροῖ γινώσκοντες. Ταῦτα τούτων ἐστίν, ἀπέρ διὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν εἰργότες ἥδικτον τοὺς αἰρετούς ἡλέξαμεν, ὃντιν θεῖον ἥδικτον καὶ πάντες οἱ εἰρηθέντες ἐνταῦθα δαιτάτοι επίσκοποι καὶ εὐλαβέστατοι ἀρχιμανδρῖται ἡμά τῇ σῇ αιωνίᾳ πανθηρίγαφαν, ἀκολουθοῦντες διὰ πάντων ταῖς ἀγίαις τέτοιαι συνόδοις καὶ τοῖς παρ' ἐπαντηταῖς αὐτῶν διατυπωθεῖσι, τοντέστι τῆς τε ἐν Νικαίᾳ τῶν την καὶ τῆς ἐν ταύτῃ τῇ βασιλεούσῃ πόλει τῶν ὅν, καὶ τῆς ἐν Βρέσσῳ προτέρας καὶ τῆς ἐν Χαλκηδόνι, δῆλον πάσι καθεστώτως, ὃι τὸν πάσι τοῖς ἡμῖν πιστοῖς τῆς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας παραδοθέντα δόρον τῆς πιστεως, τοντέστι τὸ ἀγίον μάθημα ητοι σύμβολον κρατούμενό τε καὶ φυλάττομεν, τὸ παρὰ τῶν τη̄ ἀγίων πιστέων ἐκεῖθεν, ὅπερ καὶ οἱ ἐν ταύτῃ τῇ βασιλεούσῃ πόλει ὅν ἄγιοι πατέρες σαφηνίσαντες ἐσούνωσαν, οὐγ, οὐς ἐλλιπῶς ἔχοντος αὐτού, ἀλλ', ἐπειδήπερ οἱ τῆς ἀληθείας ἔχθροι οἱ μὲν ἀθετεῖν ἐπεχεισθαν τῷ τοῦ ἀγίου πνεύματος θεότητα, οἱ δὲ τη̄ τῆς ἀγίας αειπύρθενον θεότοκον Μαρίας

(1) ὁ om. libri, suppl. Schoell, cf. c. 8 § 17 h. t. (2) αειπύρθενον ins. Nomoc. B

8 impassibilem divinitate. Ut enim in divinitate perfectus est, ita idem in humanitate perfectus est: in una enim substantia unitatem accipimus et contemnemur. Quoniam igitur unigenitus filius et verbum dei ante saecula et sine tempore de patre natus, idem ultimis diebus descendens de caelis et incarnatus ex spiritu sancto et sancta gloria et dei genetricie Maria et homo factus, id est dominus noster Iesus Christus, proprius et vere deus est, propertea et sanctam gloriosum semper virginem Mariam proprie et vere matrem dei dicimus, non quia deus verbum principium ex ea sumpserit, sed quia ultimis diebus descendit de caelis et ex ipsa incarnatus et natus et homo factus est. Quem confitemur, ut dictum est, consubstantialem esse patri secundum divinitatem et consubstantialem nobis eundem secundum humanitatem, eiusdem miracula et passiones, 10 quas sponte carne sustinuit, cognoscentes. Haec igitur sunt, quibus sacro nostro edicto pronuntiatis haereticos redargimus, cui sacro edicto etiam universi, qui hic inventi sunt, sanctissimi episcopi et devotissimi archimandritae una cum tua sanctitate subscripserunt secuti per omnia sancta quattuor concilia et quae ab unoquoque eorum constituta sunt, id est Nicaenum CCCXVIII, huius regiae civitatis CL patrum, Ephesinum prius et Chalcedonense, cum omnibus manifestum sit, quod fidei definitionem quae universis nobiscum fidelibus sanctae catholicae atque apostolicae ecclesiae tradita est, id est sanctum documentum vel symbolum, tenemus et custodimus, quod a CCCXVIII sanctis patribus expositum est, quod et CL in hac regia civitate congregati sancti patres interpretando explanaverunt, non quod aliquid ei decesset, sed, quoniam veritatis iniicii aliū sancti spiritus deitatem subvertere aggressi sunt, aliī veram incarnationem dei verbi ex sancta

ἀληθινὴν σάρκωσιν τοῦ θεοῦ λόγου ἡρυγήσαντο, διὰ τοῦτο γοσφικᾶς μαρτυρίας τὸ αὐτὸν ἄγιον μάθημα οἱ εἰρημένοι οὐ ἄγιοι πατέρες σαρπηδόνας ἐποίησαν.

12 Τοῦτο καὶ αἱ λουπαὶ ἄγιαι σύνοδοι, τουτέστιν ἡ ἐν Ἐφέσῳ προτέρα καὶ ἡ ἐν Χαλκηδόνι, τῇ αὐτῇ πίστει ἀκολουθήσασις ἐδέξαντο καὶ ἔφύλαξαν καὶ τὴν ἄγιαν ἑνδόξον ἀειπάχθενον Μαρκανὸν θεοτόκον ἔκηρυξαν καὶ τοὺς μὴ ὄμοιογοντας αὐτῷ θεοτόκον 13 ἀνεθεμάτισαν. Οὐοὶς δὲ ἀνεθεμάτισαν καὶ τοὺς ἐπερούς σύμβολον ἡ ἄγιον μάθημα παραδιδόντας παρὰ τὸ ὑπὲρ μὲν τῶν τινὸς ἄγιων πατέρεων ἐκτεθέν, σαρπηνοῦσθεν δὲ τὸν τραυματέν παρὰ τῶν ἐν ταυτῇ 14 τῇ βασιλείων στόλει οὐ ἄγιων πατέρεων. Καὶ ἡ μὲν ἐν Ἐφέσῳ προτέρα τὸν τε ἀσεβῆ Νεστόδοιν καὶ τὰ αὐτοῦ δόγματα καθεῖλε τε καὶ ἀνεθεμάτισε καὶ τοὺς τὰ αὐτοῦ φρονήσαντας ἡ φρονοῦντας καὶ τοὺς συναντίσαντας αὐτῷ ἡ συναντοῦντας ἀνεθεμάτισεν. Ἡ δὲ ἐν Χαλκηδόνι ἄγια σύνοδος καθεῖλε τε καὶ ἐξέβαλε τῶν ἄγιων τοῦ θεοῦ ἐκκλησιῶν καὶ ἀνεθεμάτισε καὶ τὸν ἀσεβῆ Ἐντυξέα καὶ τὰ αὐτοῦ δόγματα καὶ τοὺς τὰ αὐτοῦ φρονήσαντας ἡ φρονοῦντας καὶ τοὺς συναντίσαντας αὐτῷ ἡ συναντοῦντας καὶ πάντας τοὺς αἵρετους καὶ τὰ αὐτῶν δόγματα καὶ τοὺς τὰ αὐτῶν 16 φρονήσαντας καὶ Νεστόδοιν καὶ τὰ αὐτοῦ δόγματα καὶ τοὺς τὰ αὐτοῦ φρονήσαντας ἡ φρονοῦντας καὶ 17 τοὺς συναντίσαντας αὐτῷ ἡ συναντοῦντας. Ἡ αὖτη δὲ ἐν Χαλκηδόνι ἄγια σύνοδος καὶ τὴν τοῦ μεγάλου Πούλου πρὸς Αρμενίους γραφεῖσαν ἐπιστολὴν περὶ τὸν κοῆνα λέγειν τὸν δεσπότην ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν νιὸν τοῦ θεοῦ καὶ θεοῦ ἡμῶν ἐν τῇς ἀγίας τριάδος διὰ τῆς οἰκείας ἀναφορᾶς ἐδέξατο τε 18 καὶ ἐβεβίωσεν. Εἴ γάρ τὰς εἰρημένας τέσσαρος ἀγίων σύνοδοις παρεξέλθωμεν ἡ τὰ παρὰ αὐτῶν διατυπωθέντα, δίδομεν ἀδειὰν τοῖς καθαιρεθέσιν ὑπὲρ αὐτῶν αἵρετοις καὶ τοῖς αὐτῶν δόγμασι τὴν ἑαυτῶν λύμην πάλιν εἰς τὰς ἀγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας ἐν- 19 δελνεῖσθαι.

Οπέρ οὐκ ἑδέστει πράχθησι ποτε (μὴ γένοιτο), ἐπειδὴ αἱ εἰσημέναι τέσσαρες ἀγιαι σύνοδοι διὰ τῶν οἰκείων δογμάτων τοὺς αἵρετους 20 καὶ τὰ τοιτον¹ δόγματα ἐξέβαλον. Καὶ εἴ τις πρὸς μίαν τῶν εἰρημένων ἄγιων συνόδων ἀμφιβάλλει, πρόσδοχος ἔστω ἐκεῖνη φρονῶν τὰ δόγματα τὰ παρὰ 21 αὐτῆς ἐκβληθέντα τε καὶ ἀναθεματισθέντα. Μηδεὶς τοινόν μάτην² ἡμᾶς ταραζάτω ἐλπίδι ματαίᾳ κρατούμενος, ὅτι ἡμεῖς ἐναντίον τι τῶν εἰρημένων ἄγιων δὲ συνόδων ἐπράξαμεν ἡ πράξομεν ἡ πρᾶχθη-

ναι παρὰ τινος συγκωρήσομεν ἡ περιαιρεθῆναι τὴν τῶν αὐτῶν ἄγιων δὲ συνόδων ὥσιαν μνήμην ἐν τῶν 22 ἰερῶν τῆς ἐκκλησίας διπτύχων ἀνεξόμεθα. Πάντας γάρ τοὺς παρὰ αὐτῶν καθαιρεθέντας καὶ ἀναθεματισθέντας καὶ τὰ τῶν καθαιρεθέντων δόγματα καὶ τοὺς τὰ αὐτῶν φρονήσαντος ἡ φρονοῦντας ἀναθεματίσομεν. Οὐδεὶς εὐγέσθω ἡμῖν τε καὶ τῇ ἡμετέρᾳ πολιτείᾳ ἡ μακαριότης σον, πάντας περὶ τοῦ ἡμετέρου σκοποῦ καὶ τῆς περὶ τὴν ἀμώμητον πίστιν σπουδῆς διδάσκοντα τε καὶ πληροφορούσσα. *D. VII k. Apr. Constantinopoli dn. Iustiniano pp. [a. 533]*

8 ³ Gloriosissimo et clementissimo filio Iustiniano Augusto Iohannes episcopus urbis Romae. Inter claras sapientiae mansuetudinis vestrae laudes, christianissime principum, puriore luce tamquam aliquod sidus irradiat, quod amore fidei, quod caritatis studio, edocti ecclesiasticis disciplinis, Romanae sedis reverentiam conservat et ei cuncta subicit et ad eius deducit unitatem, ad cuius auctorem, hoc est apostolorum primum, domino loquente praeceptum est:

1 ‘pasce oves meas’. Quam esse omnium vere ecclesiarum caput et patrum regulae et principum statuta declarant et pietatis vestrae reverentissimi testantur affatus. patet igitur in vobis impletum fore, quod scripturae loquuntur: ‘per me reges reg- 2 ‘nant et potentes scribunt iustitiam’⁴. Nihil est enim, quod lumine clariore praefulget, quam recta fides in principe: nihil est, quod ita nequeat occasui subiacere, quam vera religio. nam cum auctorem vitae vel luminis utraque respiciant, recte et tene- 3 bras respuunt et nesciunt subiacere defectui. Quam ob rem, gloriissime principum, votis omnibus exorabitur divina potentia, ut pietatem vestram in hoc ardore fidei, in hac devotione mentis, in hoc integrae religionis studio sine defectu sui in tempora longiora conservet: hoc enim et sanctis credimus ecclesieis expedire. scriptum est enim: ‘labiis regit rex’⁵, et iterum: ‘cor regis in manu dei, et ubi vo- 4 ‘luerit, inclinabit illud’⁶. Hoc est enim, quod vestrum firmat imperium, hoc, quod vestra regna conservat. Nam pax ecclesiae, religionis unitas, auctorem facti in sublime proiectum grata sibi tran- 5 quillitate custodit. Neque enim parva ei vicissi- tudo a potentia divina tribuitur, per quem nullis rugis ecclesia divisa secernit, nullis insertis maculis variatur. scriptum est enim: ‘quia cum rex

(1) αὐτῶν B (2) μάτην Nomoc. 1,1 Const., om. Nomoc. 1,5 B
(3) c. 8 extat etiam in collectione canonum Avellana, cf.

Maassen Quellen u. Litter. des canon. Rechts I p. 337
(4) Proverb. 8, 15 (5) Proverb. 16, 10? (6) Proverb. 21, 1

semper virginē dei genetricē Maria factam negaverunt, propterea scriptis testimonīis sanctū documentū dīctū CL patres interpretando explanaverunt.

12 Hoc et reliquæ sanctæ synodi, scilicet Ephesina prior et Chalcedonensis, eandem fidem secuiae receperunt et observarunt et sanctam gloriosam semper virginem Mariam dei genetricem prædicarunt, damnatis iis qui eam dei genetricem esse ne- 13 garent. Similiter damnaverunt eos, qui aliud symbolum vel sanctū documentū tradunt præter id, quod a CCCXVIII sanctis patribus expositum est, explicatum vero explanatumque a CL sanctis 14 patribus in hac regia urbe congregatis. Et Ephesina quidem prior impium Nestorium eiusque dogmata sustulit damnavitq; tam eos qui eius opinionem suam fecerunt vel faciunt et qui eam 15 probaverunt vel probant. Sancta autem Chalcedonensis synodus sustulit expulitique ex sanctis dei ecclesiis et damnavit etiam impium Eutychetem et placita eius eosque qui eius sententiā suam fecerunt vel faciunt vel qui eam comprobaverunt vel comprobant. item omnes haereticos eorumque dogmata et eos qui eorum opinionem suam fecerunt vel 16 faciunt damnavit. Similiter damnavit etiam Nestorium et placita eius eosque qui eius sententiā suam fecerunt vel faciunt vel qui eam comprobaverunt

17 vel comprobant. Eadem autem sancta Chalcedonensis synodus et magni Procli litteras ad Armenias scriptas de eo, quod dominum nostrum Iesum Christum filium dei et deum nostrum unum ex sancta trinitate dīci oporteat, relatione sua receptis et 18 firmavit. Dicta quatuor concilia vel quae ab iis statuta sunt si prætermittimus, licentiam damus haereticis eorumque doctrinis ab isdem oppressis pestem suam in sanctas dei ecclesiās rursus indu- 19 cendi. Quod fieri numquam poterit (quod ab iis), quoniam dicta quatuor concilia præceptis suis haec- 20 reticos eorumque præcepta expulerunt. Ac si quis de una dictarum sanctorum synodarum dubitet, appareat cum doctrinam ab illa repulsam et 21 damnatam tenere. Ne quis igitur frustra nos inquietet vana spe subnicus nos contrarium aliquid sanctis quatuor conciliis fecisse facturosve esse vel fieri ab aliquo permissores vel memoriam earumdem sanctorum quatuor synodorum tolli ex sacris 22 ecclesiæ tabulis passuros. Omnes enim ab iis re- pulsos damnatosque repulsorumque doctrinas et 23 adseclas damnamus. Ideoque beatitudō tua oret pro nobis nostroque imperio edoceatque cunctos ac certiores faciat de nostro proposito et de studio nostro erga intemeratam fidem.